

اصلاحات چینی برای چینی‌هاست

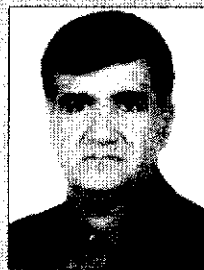
گفتگو از: عارف واحد ناوان

هزم چین برای تداوم تعمیق اصلاحات و سیاست درهای باز همچنان راسخ است و این کشور به راه خود در این مسیر ادامه خواهد داد. هو جین تائو در پیام سال نو میلادی خود با تأکید بر این مطلب و با اشاره به مشکلاتی از قبیل خشکسالی، شیوع بیماری سارس، زلزله، سیل و بحرانیهای دیگر در سال گذشته میلادی اعلام کرد، این کشور سال گذشته با وجود این معضلات توانست توسعه، اصلاحات اقتصادی و

سیاست درهای باز را پیش ببرد و سرعت رشد اقتصادی را حفظ نماید. با روی کار آمدن رهبران نسل جوان، نخبه گرا و تکنوکرات در اسفندماه سال گذشته به رهبری هو چینی ها گام های دیگری برای عبور از نظام کمونیستی به نظام سرمایه داری با تعریف چین برداشتند. آنها برای پیشبرد اصلاحات و سیاست درهای باز علاوه بر مشکلات داخلی یا چالش های سیاسی خارجی منجمله بحران کره شمالی، اختلاف با ژاپن و برخی همسایه ها بر سر حوزه ها و جزایر مورد ادعای طرفین، مشکل تایوان و تلاش رهبران این جزیره برای استقلال که چینی ها از آن به عنوان استان شورشی نام می برند، تضاد منافع با ایالات متحده آمریکا به ویژه اختلاف بر سر ارزش پول یوان و مسایل دیگر دست و پنجه نرم کردند.

عجیب اینکه چین به رغم مشکلات داخلی و خارجی در سال گذشته میلادی از رشد اقتصادی بسیار بالایی برخوردار بود و در صحنه سیاست داخلی و خارجی نیز به موفقیت هایی نایل شد. از این رو پیشرفت چینی ها، برنامه ریزان، فعالان سیاسی و تئوریسین های بسیاری از کشورهای جهان را بر آن داشته است تا چین را الگوی کشور خود قرار دهند.

برخی فعالان سیاسی و تحلیل گران کشورمان نیز بر پیاده کردن الگوی چینی در ایران اصرار می ورزند و بر این باورند که با الگو قرار دادن چین می توان به پیشرفت هایی نایل آمد، اما دکتر بهزاد شاهنده متخصص و صاحب کرسی مسایل شرق آسیای بزرگ در دانشگاه تهران معتقد است الگوی اصلاحات چینی مختص آن فضا، مکان و زمان است و ما باید در پی یافتن الگوی مناسبی برای خودمان باشیم. آنچه در پی می آید گفتگویی کوتاه و گزیده با این استاد دانشگاه است:

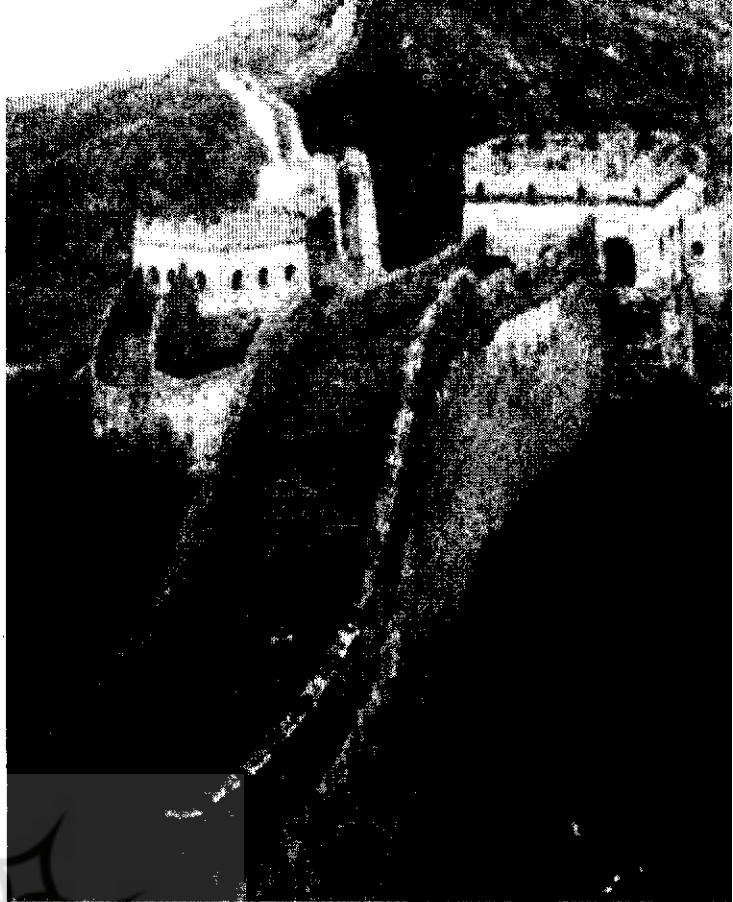

دکتر بهزاد شاهنده

نقش رهبر سالخورده و کنارزده را برعهده دارد. موضع گیری هو در جریان فشار به کره شمالی در نهایت باعث شد که پیونگ یانگ در تعدیل موضع سابق خود حتی به متوقف کردن صلح آمیز فعالیت های هسته ای خویش پایان دهد. فشار بی چینگ در این راستا بسیار مهم بود. تأکید هو بر آزادسازی روند و پروسه انتخابات و تغییر بالقوه در قانون اساسی کشور نیز در صحنه داخلی راه مستقل و جدا از پیشکسوت جیانگ را تداعی می نماید.

نسل جوان چین به رهبری هو جین تائو در اسفندماه سال گذشته قدرت را به دست گرفتند، شما پرونده ۱۱ ماهه کاری رهبران نسل جوان را چگونه می بینید؟

نسل چهارم رهبران چین به ریاست هو جین تائو و ون جیانو با تو در این مدت توانسته اند با اتخاذ سیاست های جدید و گاه بی سابقه، هم در صحنه بین المللی و هم در صحنه داخلی، سایه جیانگ زمین را کم رنگ تر نمایند، به طوری که جیانگ کمتر در صحنه ظاهر می شود و

روزانه به فکر فعالیت های مدنی باشند و خود را در بهبود هرچه بیشتر شرایط اقتصادی سهیم نمایند. در چین این وضعیت در حال ایجاد شدن است که بلاشک با تکنهایی روبرو خواهد بود، ولی این مسیر تعیین شده، چین را در میان مدت به سمت دموکراسی که خود فراهم کننده تمام امیال بشری است سوق خواهد داد. در ضمن باید به ابعاد چین هم توجه داشت؛ کشوری بزرگ، کشوری دارای پراکندگی جمعیتی وسیع، تقسیم غیربرابر منابع در کشور و ... که چین را با چالشی غیرقابل مقایسه با دیگر کشورهای جهان روبه رو ساخته و خواه، ناخواه راه پریپیچ و خمی را در بر خواهد داشت. چین به مراتب بیشتر از آن چیزی که با چشم غیر مسلح می شود دید تغییر کرده است. چین به درستی و با تعقل دریافته است که چین جامع شرایط صرفاً از طریق احیاء اقتصادی و بهبود شرایط معیشتی به وجود خواهد آمد و همه چیز در مرحله بعدی در پناه شکوفایی اقتصادی امکان پذیر خواهد شد.

اصلاحات چینی باید پیش برود. این اساس سیاست و رهبران نسل چهارم چین است. در ایران نیز گروهی اعتقاد دارند ما باید چین را به عنوان یک کشور الگو قرار دهیم آیا الگوی اصلاحات چینی در ایران قابل پیاده شدن است؟

بحث مهمی که در اینجا مطرح است و اینجانب بارها در مناسبت های گوناگون بدان اشاره داشته ام این است که ما می توانیم عملکرد دیگران را مطالعه کنیم که حتماً باید اینکار را انجام دهیم، ولی در نهایت این خود ما هستیم که باید الگوی مناسب با امکانات و شرایط خودمان را بیابیم. الگوی چین در فضا، مکان و زمان کاملاً متفاوت با ما انجام گرفته و این کشور برای ورود به جرگه مناسبات تجاری اقتصادی بین المللی بهای زیادی حداقل در کوتاه مدت پرداخت که کمترین آنها عدول از ایدئولوژی گذشته بود. چین خود را با منافع ملی دیگران تطبیق داده، به عبارت دیگر از منافع ملی خود در کوتاه مدت و میان مدت عدول کرد تا آینده را تأمین کند. آیا چنین چیزی در ایران امکان پذیر است. در شرایط فعلی مدیریتی ایران، الگوی چینی اصلاحات اقتصادی گسترده بدون اصلاحات سیاسی نیست که برخی از مدیران ما برداشت می نمایند.

الگوی اقتصادی چین تغییرات سیاسی را به دنبال داشته و این طور نیست که چین اصلاحات اقتصادی را بدون ایجاد تکنهای مهم بر پیکر سیاسی خود جاری کرده باشد. البته باید تأکید شود که الگوی چینی یعنی تأکید و افر بر اقتصاد و اولویت قائل شدن برای اقتصاد و ایجاد بسترهای لازم برای ایجاد جامعه مدنی از طریق ارتقاء سطح معیشتی مردم و امکان دادن فرصت تعقل و مشارکت در آینده، ولی باید شرایط و فضا را در نظر گرفت و سپس آن الگورا با امکانات خود تطبیق داد.

رئیس جمهور جدید چین در پیام سال نو میلادی بر ادامه سیاست درهای باز تأکید کرد، آیا وی و همکارانش در این راه موفق خواهند شد؟ در پاسخ به این سوال باید بگویم که مشروعیت نظام بی جینگ بر تداوم و هرچه پویاتر کردن اصلاحات و رونق اقتصادی است و هرگونه سستی در این راه باعث تزلزل نظام خواهد شد و عملاً دولت بی جینگ بقای خود را در ادامه فعالیت های نوین اقتصادی دانسته و باید به عنوان مجری اقتصاد پویا عمل نماید. سیاست های درهای باز، عمداً مشقی است که از سال ۱۹۷۸ به رهبران چین دیکته شده و هیچکس نمی تواند در این دیکته نمره غیر قابل قبول را بیاورد چون در آن صورت رفوزه شده و از صحنه خارج خواهد شد.

الگوی چینی یعنی تأکید و افر بر اقتصاد و اولویت قائل شدن برای اقتصاد و ایجاد بسترهای لازم برای ایجاد جامعه مدنی از طریق ارتقاء سطح معیشتی مردم و امکان دادن فرصت تعقل و مشارکت در آینده، ولی باید شرایط و فضا را در نظر گرفت و سپس آن الگورا با امکانات خود تطبیق داد

یک گروه از روانشناسان و جامعه شناسان بر این باورند که جامعه چین رو به انحطاط می رود. آنها می گویند دولت تنها به فکر سیر کردن شکم جمعیت بالغ بر یک میلیارد و ۲۵۰ میلیون نفری است، این در حالی که در جامعه چین آزادی های مدنی نیست، نظر شما در این خصوص چیست؟

این تلقی اشتباه است، زیرا که بارونق اقتصادی فضای تفکر و تعقل در مردم ایجاد می گردد، لذا مردم وقت پیدا می کنند به دور از تأمین مایحتاج